

JAK ROZWIJA SIĘ MOWA?

3-latek

- rozumie to, co do niego mówimy, jeżeli treść naszych wypowiedzi nie wybiega poza jego wcześniejsze doświadczenia, wskazuje części twarzy/ciała, części zabawek, przynosi przedmioty, o które jest proszony, próbuje wykonywać codzienne czynności według podanych instrukcji słownych, pytany – podaje swoje imię;
- komunikuje się za pomocą zdania kilkuwyrazowego, mówi chętnie i dużo, opowiada o tym, co aktualnie widzi, zaczyna zadawać wiele pytań;
- wymawia w sposób prawidłowy głoski: [A, O, E, U, Y, I, A, E, P, B, M, F, W, T, D, N, Ń, L, Ś, Ź, Ć, DŹ, K, G, CH, J, Ł],
- bywa, że zamienia [s, z, c, dz] na [ś, ź, ć, dź], a [sz, ż, cz, dż] na [ś, ź, ć, dź] lub [s, z, c, dz] oraz [r] na [l],
- nie powinny budzić więc niepokoju takie wypowiedzi jak np. [lubie sipko jechać na lowelku], [ja sybuję jak samolot], [tata, štań juś, idziemy do psiećkola].

4-latek

- rozumie i wykonuje nasze polecenia, także i te, które zawierają przyimki (do, pod, na, w, przed, za, obok), rozpoznaje kolory, pytany odpowiada, co robi, gdy jest zimno, kiedy jest głodny, zmęczony itp.;
- wypowiedzi wybiegają poza aktualnie przeżywaną sytuację, dziecko potrafi mówić o przyszłości i przeszłości, zadaje dużo pytań;
- głoski [S, Z, C, DZ] powinny brzmieć już twardo,
- dopuszczalna jest jeszcze zamiana [sz, ż, cz, dż] na [s, z, c, dz] oraz [r] na [l].

5 i 6-latek

- buduje wypowiedzi wielozdaniowe, uwzględnia kolejność zdarzeń i zależności przyczynowo-skutkowe, pytany o znaczenie słów, potrafi je wyjaśnić, potrafi opisywać przedmioty podając ich cechy charakterystyczne oraz możliwości zastosowania tych przedmiotów;
- wymawia głoski [SZ, Ż, CZ, DŹ], pojawia się [R].

